

4. Nólsoyar bátabyggjari.

Vit loyva okkum at gera kunnugt at vit byggja føroyskar bátar í øllum stóddum; eisini bátar til at installera motorar í, líkaleiðis sum vit seta motorar í eldri bátar.

Aralong roynd í bátasmiði. Alltíð dygdarbatar til biligan prís.

Vendi tykkum til

L/f. Nólsoyar bátabyggjari, Nólsoy.

Saltkjøt og pylsur.

Nakrar tunnur av prima lambakjøti og pylsur faast biliga við at venda sær til

Chr. A. F. Hansen

í Kollafirði.

Gennem Amerika i Sovevogn.

AF JOHANNES FØNSS.

Det meste af Europa har jeg gennemrydret i Sovevogn og haft rig Lejlighed til at konstatere, at alle europæiske Sovevogne ligner hinanden, og at de gennemgaaende er ret behagelige at tilbringe Natten i. De er inddelt i Smækupéer med Plads til 2 Personer i hver — dog er 3. Klasse indrettet saaledes, at der kan rummes 8. Mænd og Kvinder holdes temmelig skarpt adskilt fra hinanden. Dog kan et Ægtepar eller en Mand og Kvinde, som foregiver at være et saadant, faa Lov at bo sammen i en Kupé.

I de europæiske Sovevogne kan den enkelte Passager, selv om han eller hun har en Medpassager, ret ugenert klæde sig af og paa ligesom man inde hos sig selv kan vaske sig og børste Tænder, da der forefindes en Servante med Vaskekumme i hver Kupé. Naturligvis kommer man af og til for mere eller mindre ubehagelige Overraskelser fra den tilfældige Medpassagers Side. Kendt er saaledes Historien om den Mand, der opdager, at hans Medpassager har tilregnet sig hans Tandbørste og ufortrødent børster Tænder dermed, og som til Svar og Undskyldning faar dette: Gud, det maa De undskylde, jeg troede, det var Togetst. Selve Sengenøjte er adskilligt smaliere i de europæiske Vogne end i de amerikanske, og det er heller ikke saa stærkt konstrueret som i Amerika. I hvert Fald hører man af og til om Uheld, som da en af mine kendte danske Sangerkolleger engang i Sverrig midt om Natten, mens han lå i sin tryggeste Søvn i Underkøjen, pludselig fik hele Overkøjen og dens Indhold en tyk svensk Grosserer — ned til sig.

Personlig har jeg aldrig oplevet lignende Uheld, hverken med min Tandbørste eller med tykke Grosserere, skønt jeg tit har haft saadanne i

Aarsmøde for Broderkredsen paa Havet 1927.

Medlemmer af Broderkredsen indbydes til Møde i Thors-havn i Dagene 27.—30. Oktbr. Lad os møde saa mange som muligt med Bøn og Forventning om Guds Velsignelse.

De, der ønsker frit Ophold under Mødet bedes henvende sig til Pastor Fibiger Jensen, Thorshavn, Telefon 136, inden den 20. Oktober.

p. t. Thorshavn, 1. Oktober 1927.

Alfred Petersen.

Lýsingar

mugu verða innsendar til okkara skrivstovu innan mánadag fp. kl. 10.

Man færdes utvungen mellem hver- andre i de forskellige og ofte søl- somste Natkostumer ved Sengetide og om Morgenen, naar man staar op. Og der er ingen bestemt Regel for Grup- peringen af de forskellige Køn, ingen bestemt Mands- eller Kvindeside.

Visse Ting falder straks Europæ- ren i Øjnene, naar han første Gang betræder en Pullman-Car. Mens man i den europæiske Sovevognskupé kna aabne sit Vindu eller Friskluftventile oppe under Loftet og saaledes paa behagelig Maade regulere Lufttilførs- len, er det forbundet med de største Anstrængelser at faa det indeste af Pullman-Car'ens Dobbelvinduer skubbet saaledes i Vejret, at der ad en lille Sprække i det yderste Vin- due siver en lille Smule Luft ind gen- dem det Staaltraadsnet, som dækker Sprækken. Men i Stedet for at an- bringe Sprækken ovenover Passa- gernes Hoveder i Rudens over Del har man anbragt den forneden, saale- des at Passagererne udsættes for en uheldig Træk paa baade Ryg og Ma- ve. Et komplet umuligt og ubrug- ligt Ventilationssystem, ligesaa umuligt som de faa Trækruder i Vognens Tag. Varmen kan Passagererne hel- ler ikke selv regulere, da Varmetil- førslen udelukkende følger i Pullman- Car'ens suveræne Herskers Hænder. Og denne Hersker er en Neger, en Neger, som man — for at mildne lidt paa det — har klædt i hvid Uniform med gule Knapper. For disse gule Knappers Skyld er Stillingen som Sovevognskonduktor den af alle Ne- gre mest eftertragtede. I Europa er Konduktorerne hvide Mænd, men i Amerika anses dette at rede Senge og opvarte de Rejsende for en saa nedværdig Beskæftigelse, at in- gen hvid Amerikaner vil paataage sig Hvervet. Negerne, som Frihedslan- det Amerikas hvide Senner ser ned paa med et gammelt indgroet Race- had, har man fundet gode eller daar- lige nok til at gøre Tjenesten som Sovevognskonduktorer. Mener den hvide Mand saaledes endnu at burde svinge Svæben over sin sorte Broder, kan det ikke skjules, at den Sorte ta- ger Revanche over de Hvide i Sove- vognen. Thi dér svinger de Svæben over os arme hvide Stakler. Og det er ikke langt fra, at vi Europæere, som fødselsfrie uden noget som helst Racehad møder op i Amerika, efter blot en Dag og een Nat i Pul- man-Car'en kommer til at nære den stærkeste Antipati mod de Sorte — hvad der maaske netop er tilslaget fra de hvide Amerikaneres Side.

Naar man i New York holder sit Indtog i Sovesalen eller Varmestuen, som Pullman-Car'en efter europæiske Begreber nærmest ret betegnes som, er man ved at daane over den Luft, der hersker derinde. En tropisk Hede, som ustandselig forstærkes af alle de glødende Varmerer, og en modbydelig Duft af Snavs, Kulstøv, Pudder, Parfume og andre ubestem- melige, stinkende Ingredienser slaar En i Møde. I sin Vaande henvender Europæeren sig straks til Kondukto- ren, Negeren, og beder om lidt frisk Luft og om, at Varmen maaske blive stillet af. Negeren griner blot — en Neger lær ikke — og griner saa højt, at han kommer til at nyse der- ved. Thi forkelet er Sovevognsne- geren altid, fordi han ikke kan faa det varmt nok; saa der skal ikke meget til for at faa ham til at nyse. Og mens hans Forkølelsesbaciller i Tu- sindtal spredes ud over det i For- vejen stærkt inficerede Rum, svarer han blot med hæs Stemme: »Umuligt! Umuligt! Andre Passagerer taaler det ikke!»

At Bæstet lyver, er klart. De andre Passagerer er kun han selv, og han foretrækker naturnødvendigt den tro- piske Sydens Varme, hans egen Slægt er vokset op i, og i hvilken alle dens Børn befinder sig bedst. Og som suveræn Hersker over Sovevog- nen trumfer han sin Vilje igennem, mens vi Stakler fra Europa sveder, liden og gisper efter Luft.

At de hvide Amerikanere saaledes faar en velfortjent Straf for deres Racehad kan være meget godt. Og at de tvinges til at antage Negerens Vaner paa dette Omraade, saadan som de godvilligt paa saa mange an- andre Punkter har underkastet sig Ne- gerkulturen og f. Eks. tilegnet sig Charles-tonen og de Sortes andre ej- endommelige Mave- og Kropprøv- nings-Tilbehørg, kunde maaske ogsaa synes berettiget og tør sikkert betegnes som en Skæbnens Ironi. Men dog forekommer det os Euro- pæere aldeles ubegribeligt, at Ameri- kas Borgere — som det synes — uden at kny finder sig i og Aar ef- ter Aar kan holde til disse Sove- vogns-Rædsler i deres eget Land. Eller skulde det mon komme dernaf, at Størstedelen af Amerikanerne ef- terhaanden slet ikke véd, hvad frisk Luft er? Det er nemlig med Skam at melde kommet saa vidt, at Ameri- kanerne, naar de endelig tager uden- for Hjemmene og Kontorene, i Ste- det for at spadsere altid kører rundt i deres mere eller mindre lukkede Automobile, hvor Luften ikke er stort bedre end i Pullman-Car'en. —

Saa nærmer den første Nat sig — den Sorte har under stadig Nysen redt alle Sengelejerne og hængt de grønne Midtergangs-Gardiner op, som skal skjule Afklædnings-scenerne for de Forbipasserende. Med bange An- sigt ser man Natten i Møde og svinder bag sit grønne Forhæng. Og nu følger Afklædnings-scenen, som for et nogenlunde velvoksent Menne- ske er en fuldkommen Tortur. Op- rejst kan man ikke sidde paa Sengen, fordi der er for lavt til Loftet, d. v. s. til Overkøjen haardt stødende Jern- underlag. Der kræves en næsten

melige, stinkende Ingredienser slaar En i Møde. I sin Vaande henvender Europæeren sig straks til Kondukto- ren, Negeren, og beder om lidt frisk Luft og om, at Varmen maaske blive stillet af. Negeren griner blot — en Neger lær ikke — og griner saa højt, at han kommer til at nyse der- ved. Thi forkelet er Sovevognsne- geren altid, fordi han ikke kan faa det varmt nok; saa der skal ikke meget til for at faa ham til at nyse. Og mens hans Forkølelsesbaciller i Tu- sindtal spredes ud over det i For- vejen stærkt inficerede Rum, svarer han blot med hæs Stemme: »Umuligt! Umuligt! Andre Passagerer taaler det ikke!»

At Bæstet lyver, er klart. De andre Passagerer er kun han selv, og han foretrækker naturnødvendigt den tro- piske Sydens Varme, hans egen Slægt er vokset op i, og i hvilken alle dens Børn befinder sig bedst. Og som suveræn Hersker over Sovevog- nen trumfer han sin Vilje igennem, mens vi Stakler fra Europa sveder, liden og gisper efter Luft.

At de hvide Amerikanere saaledes faar en velfortjent Straf for deres Racehad kan være meget godt. Og at de tvinges til at antage Negerens Vaner paa dette Omraade, saadan som de godvilligt paa saa mange an- andre Punkter har underkastet sig Ne- gerkulturen og f. Eks. tilegnet sig Charles-tonen og de Sortes andre ej- endommelige Mave- og Kropprøv- nings-Tilbehørg, kunde maaske ogsaa synes berettiget og tør sikkert betegnes som en Skæbnens Ironi. Men dog forekommer det os Euro- pæere aldeles ubegribeligt, at Ameri- kas Borgere — som det synes — uden at kny finder sig i og Aar ef- ter Aar kan holde til disse Sove- vogns-Rædsler i deres eget Land. Eller skulde det mon komme dernaf, at Størstedelen af Amerikanerne ef- terhaanden slet ikke véd, hvad frisk Luft er? Det er nemlig med Skam at melde kommet saa vidt, at Ameri- kanerne, naar de endelig tager uden- for Hjemmene og Kontorene, i Ste- det for at spadsere altid kører rundt i deres mere eller mindre lukkede Automobile, hvor Luften ikke er stort bedre end i Pullman-Car'en. —

Saa nærmer den første Nat sig — den Sorte har under stadig Nysen redt alle Sengelejerne og hængt de grønne Midtergangs-Gardiner op, som skal skjule Afklædnings-scenerne for de Forbipasserende. Med bange An- sigt ser man Natten i Møde og svinder bag sit grønne Forhæng. Og nu følger Afklædnings-scenen, som for et nogenlunde velvoksent Menne- ske er en fuldkommen Tortur. Op- rejst kan man ikke sidde paa Sengen, fordi der er for lavt til Loftet, d. v. s. til Overkøjen haardt stødende Jern- underlag. Der kræves en næsten

ekvilibristisk Færdighed for at affæ- sig sit Tøj derinde. Man støder haa- de Hovede, Arme og Ben, inden det virkelige lykkes En i halvtforoverbøjet Stilling at bøjde, rive og rulle alt Tøjet af og vager det af saa listet sine Pyjamas paa. Sveden driver af En, ikke alene paa Grund af de store Vanskeligheder, men ogsaa, og først og sidst, fordi der ikke findes for blot 2 Cents lit i det overhovedede, gennemfinficerede Rum og allerminst inde bag de grønne Gardiner, der som Fængselsmure holder Ofrene inde- sluttet i de smære Celler. Endelig naar man da saa vidt, at man kan lægge Hovedet til Puden, der er hød som en Varmedunk, fordi Varmespa- ratet ligger lige under, — og man lukker Øjnene og forsøger at falde i Søvn. Men inden jeg slukker det elektriske Lys i min Cello og paakal- der Søvnens Gudinde, hører jeg en Hvissen ovre fra min snakkessalige Genbo, en ældre, selvfolgelig kort- haaret og stærkt sminket Dame, som hele Aftenen har søgt at faa en Sam- tale igang: »Godnat, min Herrel! Uad- skyld, jeg husker ikke, om jeg ik- spurgt Dem derom før, men skal De helt ud til Englenes og Stjernernes By?« Hun kan aabenbart ikke falde til Ro, før hun har faaet Røde her- paa og sin Nysgerrighed tilfredsstil- let. »Ja, om Englenes Herre og den sorte Sovevogns-Mefisto vil forunde mig det,« lyder mit ydmyge Svar.

Men endnu kommer det ovre fra hende: »Men, min Herre, véd De af, at det er en frygtelig udsædvende By, Los Angeles — og at der i Hollywood derude leves et Liv saa vildt, saa umoralsk som ingen andre Steder paa Jorden, og at Stjernerne, Filmens Stjerner, fører an i disse skrækkelige Sodoma-Orgier?«

— Jeg véd det ikke, men jeg venter at faa det at se — God Nat, svarer jeg den utrættelige, idet jeg bande afbryder det elektriske Lys og Kon- versonationen, som den sladrerylste Genboerske helst havde fortsat længe endnu, skønt der tyssedes paa os fra andre Stakler bag de grønne For- hæng, og skønt Negerens mauende Snorken lyder ned til os fra en af Overkøjerne, hvor han som Herske- ren har bestegt sin Troue, højt hæ- vet over sine Ofre.

(Fortsættes.)

Partifælle! Har du spurgt din Nabo og din Arbejdskammerat, om han holder, Føroya So- cial-Demokrat? Gør han det ikke, bør du opfordre ham dertil.

Vort Telefonnummer er 143.

Gividi út av socialdemokratiskum feløgum.

Blaðstýrari: M. S. Viðstein.

Prentsmíðja »Føroya Social-Demokrates, Tórshavn.

Javnaðarræslan.

I.

Javnaðarræslan ella socialismen er ein verðaldarræsla.

I øllum londum og gjøgnum allar tíðir hava einstaklingar roynt at leggja undir seg landsins ognir, meðan fjöldin, ið slitið hevur fyrri at framleiða ávøxturin og fremja framburð, hevur verið við sviðið soð.

I øllum londum hava hjartagóðir menn roynt at reisa mannarnúgvuna til at krevja sín rætt. Hendan rætt kann fjólkíð bert fáa gjøgnum felags- skap, og hesin felagsskapur er socia- lismen.

Tað er gleðiligt, at hendan rørslan nú er í birt her á landi; tí har hon fyrst er í birt, kann hon aldri doyggja aftur; tí hon er náttúrlig og má flúga jarðbotn í einum og hvørjum óspilt- um barni.

Her á landi hava bert verið tveir politiskir flokkar, nevniliga »Sjálv- stýrismenn« og »Sambandsmenn«.

»Sjálvstýrismenn« siga: »Vit skulu sjálvri!»

Hesa sjálvstýrishugsan hevur hr. Jørgen Fr. Jacobsen, rithøvundin, framsett á fundi og í »Krossi«.

I sambandsblóðinum svarar aftur: »Hvem skal betale?« »Vit orka einki« o. s. fr.

Soleiðis togast hesir báðir flokkar- nin enn sum áður, eingin hugsar um smámánnin, og eingin er framburður á nakran hátt.

I øðrum londum hava smámenn- inir gjøgnum mong ár tikið líti í ti politiska lívinum.

Arbeidsmenn og fiskimenn okkara hava gjøgnum allar tíðir givið ræðið frá sær upp í hendur ríkrámanna, og tí er so vorðið sum er.

Hr. J. F. Jacobsen hevur gjøgnum fleiri áhugaverdar greinir í »Krossi«

greitt frá brekum »Sambandsflokks- in«; men svar hans viðvíkjandi inntøkum til Føroya landskassa prógvar, at hann ikki skjalt, hvat ið gagna kann fátøkum fólki her á landi.

Hr. Jacobsen ferir fram, at vit kunna fáa o. u. ella háva millión krónur gjøgnum toll á ymsar vørur. Hann mælir til at stovna ein fiskari- banka o. s. fr. Latum okkum kanna eftir, hvør ið kemur at gjalda tollin, og hvør ið fer mesta nyttu av einum fiskaribanka.

Verður tað ikki hin fátaki arbeids- maðurin og fiskimaðurin, ið kemur at gjalda tollin? Og hvat, ið viðvíkur bankanum, so nevnr hr. Jacobsen einki um, ætint hann ætlar, at log- tingið skal eiga hendan banka, ella hann skal vera privatúr. Skal ein døma eftir hr. Jacobsens tollpolitiku, ætlar hann, at bankin skal verða pri- vatúr, t. v. s. at hann skal verða stýrður av privatum monnum og

lúna pening til privatúr. Hvi brúkar ikki lottingið tann pening, ið fáast kann, og keypir skip til landið? Hettar skal og seinni verða aftur til.

Skal smámaðurin fáa livilig kor, má hann seta sínar egnu menn til ríðið i landinum; tí annars kemur hann skjótt í veseldóm og á húsagang. Arbeidsmenn og fiskimenn muga gangja saman i felag og standa oxl móti øxum. Ímóti sliikum felagsskapi arbeida ríkmenn við at elva klandur og illesmu millum smámenn sína millum, so at teir skiljast og ikki styðja sínar egnu menn. Tað besta dómi i so máta er Føroya Fiski- mannafelag.

Fiskimannafelagið hevur starvast fyrri, at fiskimenninir skulu fáa sín reina triðjapart av veiðuni og galda sum minst av tí, ið reiðarin áleggur honum sum t. d. agn, lóður, bát o. s. fr. Hettar felagið syngur kanska skjótt silt síðsta ørindi. Formaðurin hevur

sagt seg frá, og eingin fæst aftur í hans stað; tí allir vita, hvat lón hr. Konoy fekk fyrri sitt starv, og hvør vil leggja navn sítt til at verða út- dalkað?

Hvi fella límirin úr teirra egna felagi? Jú, tað hava reiðarablaðin, »Dimma« og »Føroyatíðindi«, útint. Hesi báðri blóðini hava lastað hr. Konoy og hr. Rasmussen soleingi, til tey fingi fiskimenninir til at skúgva og stoyta hesar menn; tí so er spælið vundið. Reiðarin sleppur einsamallur at smíðja kontraktina eftir sínum egna tykki.

Hvi styðja fiskimenninir ikki teir menn, ið vilja teim væl? — Eg veit, at óupplýsing er atvoldin i, at teir heldur lurtu eftir reiðarablaðinum. Men hettar verður ovlangt at umrøða á hesum sinni. Eg má halda fram við tí, sum og byrjaði við, nevniliga javnaðarræsluni. Tað skal og umrøða næstu ferð. J. H. Danbjørn.